

готовления Крѣмъ умрѣлъ скоропостижно на 13 априлъ 814 г. отъ апоплексия. Извѣстието за неговата смъртъ причинило голѣма радостъ въ Византия. Императорътъ веднага испратилъ радостна вѣстъ въ провинцията, че му се удало да умъртви съ копие най-вѣрния врагъ на империята. Православния писателъ въ такъва лѣжа набѣждава своя иконоборецъ императоръ.

Между туй въ нашето минало Крѣмъ се явява като първъ прѣобразователь; той се погрижилъ да уреди дѣлата^а по правосѣдието, което погрѣди се раздавало отъ самия държавенъ глава. Суида ни разказва, че Крѣмъ свикалъ бѣлгаритѣ на събрание и заповѣдалъ, щото за нагрѣдъ, никой да не се осѣжда и наказва безъ да бѣде прѣдварително испитанъ, безъ съмнѣние отъ людие, които били натоварени съ подобна миссия, т. е. сѣдии. Не знаемъ да ли сѣдитѣ сѣ се ръководили отъ писмени закони или отъ обичайни, нѣ по за вѣрване е, че тогава обичайното право е било въ сила. Въ въпроситѣ до папата Борисъ иска му писменни закони по християнския духъ. Ний желяемъ, той писалъ на папата, да получимъ отъ Васъ свѣтски закони. Отговора е билъ: нужнитѣ за това книги ний съ удоволствие бихме Ви ги испратили, ако бихте имали у васъ такъвъ чловѣкъ, който би можалъ да Ви ги тълкува. Обаче тѣзи думи сѣ се размѣнили подиръ половина вѣкъ приблизително отъ Крѣмовото законодателно прѣобразование и тогава се говорило вече за закони писани на латински езикъ, който въ България билъ почти неизвѣстенъ. Крѣмъ, освѣнъ че е билъ политически прѣдставитель на народа си, нѣ той се явява и като религиозенъ началникъ, неговъ върховеъ жрецъ. По-горѣ наведохме извѣстието на писателитѣ, какъ Крѣмъ, прѣди да обяви обсадата на Цариградъ, принесълъ жертва на боговетѣ и пр. . . Значи, той като върховенъ жрецъ, трѣбвало да извърши извѣстна церемония. Що се отнася до женитѣ, които отъ византийскитѣ писатели се наричатъ негови наложници, то ний сме на мнѣние, че тѣхъ трѣбва да считаме служителки на религиознитѣ церемонии, защото при тая процесия, тѣ прославлявали върховния жрецъ. При туй трѣбва да заблѣжимъ, че Теофанъ, като съврѣмененъ писателъ, не говори за чловѣчески жертвоприношения, а ги нарича просто нечисти. Така щото извѣстието на Симеона Магистра остава си единично.

Други свѣдения за жертвоприношения, извършени отъ вър-